

محل مطبعه داراره :

جفـال اوغلـده امنيت

صندوغى جوارنده

شنكول يقوشنده

۲۵ نومرو

مشرق و صراط

۱۳۲۶

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یں آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاسیات و بالخاصه احوال و شیوہ اسلامیه در بحث ایرد و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

بشنجی جلد

۴ محرم پنچشنبه ۲۳ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۲

عنوانی پک مېجل : انسانیت خدمت ! معنون ایسه بونک طبان طبانه ضدی . بونی هر عثمانی بیلیور و هر حیتی یورک بونکچون قان آغلیور ، ظن ایدرم .

شو حالده بز بو حقیقتلری اعتراف ایدلم واسطی اصلاحاته باشلایلم . مقتدر خواجهلر و معلملر یتیشدیروب اورالره کوندرلم . بر تک فرانسه تبعه سی اولمادیغی حالده اون بش ، اون آتی میلیون عرب تبعه سی بولنان ممالک عثمانیه ده لسان فرانسوی اوزرینه تدریسات اولنان مکتب سلطانی بولنسون ، حتی بونکده اکتفا اولمادیوب یکانه چاره نجات ، وسیله ترقی تدریسات فرانسه جه اولمندن عبارت ایمش کی ولایتده بولنان اعدادیلرده سلطانی ته تحویل اولنسونده ... تدریساتی لسان عربی اوزرینه اجرا اولنه جق ولو بر تک مکتب سلطانی اولماسون . اوت ، نیچون اولماسون ؟ هیچ اولمازسه نیچون مدرسلر مزده تدریسات لسان عربی اوزرینه اولماسون ؟

بناء علیه شیمدیک قومیسیونک تعهد ایتدیک وظیفه پک بیوک و پک آغردر . حتی دین و وطنک مابه النجاتیدر . قومیسون اعضای محترمه سی بو باید بونک اوزون و درین دوشونوب تدابیر اساسیه اتخاذ و آجیقلی یارلر مزه یکانه مرهم اوله جق اسبابه توسل ایتلرسه اوزمان قوجه متبیک :

کان الجرح ینفر بعد حین اذا کان البنا علی فساد دیدیک کی ایشمز نقصان ، و تدابیر مزنا تمام اولمش اولور . بونکونک شو قدرله اکتفا ایدرک معروضاتک دیکر قسمی آتی به ترک ایدیورم .

عالم جان الادریسی

مهم بر مسئله اجتماعیه :

دارالمعلمینلر - زراعت - عسکرلر

ثروت ملیمیزک ، موقع اقتصادیمیزک تعالیسنی ، ملت عثمانیه یی تشکیل ایدن کافه صنوف خلق ، ایکی یچ سندهن ، ۱۰ تموز ۳۲۴ بیوک کونندن بری هپ تنی ایدیور . بونکچون ، غزته لیمز یوزلرجه مقالهلر یازدی ، خطیبلریمز ، عالملریمز پک چوق شیار سویله دی ، قونفرانسار ویریلدی . ملتک ، عثمانلیلرک بوقدر آرزوسنه ، خواهشنه رغماً بر قاج اوفاق واهمیتسز تشبیدن ماعدا هیچ بر حیات اقتصادی مزده حرکت کوربله مدی . اساساً بویله بر غیرتک ، حرکتک کورولمسی ده محال و ممتنع ایدی ، چونکه سنه لر دنبری اویشوق بر جریانک ، حیاتک نیجه سننده ایکنه یی خلقندن بقته بویله بر قدرت ، جوالیت بکنه مک نه قدر عبث ایدی . آتی اقتصادیمیزی بر محیط مساعد و قدرت داخلنده یاشامق ایچون اساسی تدبیرلره مراجعت ایتک احتیاجی حسن ایدیور . هر خصوصده کسب قوت و مکنات ایتمه مزه واسطه مستقل اولان ثروت ملیه نک بر موقع رصین ده تقرر ایتمی معارفه ، معارف ابتدائی نک ، مستشاوراعتالی بر صورتده اظهار موجودیت ایلمه سنه لزوم کوستریور .

دها واسع ودها مفید اولوردی . بونک بویله یاپیلماسنده فضله بر کلفت و زحمت ده یوقدر . چونکه دیار بعیدده و بالخاصه ممالک اجنبیه ده بولنان ذواتک بالذات حاضر اولمالری بر آرز مشکلاتی بادی اوله جق اولورسه ، اوزمان یالکیز بالواسطه افکارلرینک استحضار یله اکتفا اولنوردی . بلکه خدمت اسلامییه اوغورنده معروض قاله جقاری مشکلاتی استصغار ایدوب کللری ده بولنوردی .

اصلاحات حقنده کی معروضاتم : مدرسلر مزک کافه سننده اولمازسه بیله ، اساساً ایکی ته تفریق اولنه رق بر قسمنده ، و یا خود تالی و عالی ناملریله تقسیم اولندقدن صکره قسم عالیه سننده ، تدریسات ، لسان عربی اوزره اولمالیدر ، مدرسه اکال ایدن خواجهلر مزک اکثریسی عربجه تکلم . کتابت و خطابه مقتدر اولمالیدرلر .

بویله اولمالری بزم ایچون دیناً و سیاستاً لازمدر . و یا به جغیر مهم امور دندر . دیناً لازمدر ؛ چونکه اساس دینیزی تشکیل ایدن آیات قرآنیله احادیث نبویه یی حقیه آکلایوب متضمن اولدقلری حتایق علویه نامتناهیهدن استفاده ایده بیلمک آنجق بو سایه ده اوله ییلور . سیاستاً ده لازمدر ؛ چونکه بوکون مع الاسف اعترافه مجبورزکه قوجه عربستانک تکمیل سوریه و جزیره العرب قطع دلرینک بزه ارتباطی پک ضعیف و کوشکدر ، حتی همان همان ائزدن کیتیمک اوزره در . بوکون اورته ده « عربلق و ترکک » مسئله سی مع التأسف موجوددر . هم ده کال دهشتله حکم فرمادر . بونی اعتراف ایتیه رک « بویله بر شی یوقدر بو آنجق ایکی طرفندن ده اوج ، درت بدخواه سرسرینک اشاعه ایتدکلی خبردر » دیمک ، بر حقیقت ظاهره یی ستره چالیشمق و بوضورتله کندی کندومزی آلداتمدر . بونک بویله اولدینی بر قاج هفته دن بری بابان زاده اسماعیل حق بک افندیکن طنین ستونلرنده نشر ایتدیک و قوعات و وثائق ایله ثابتدر . ۱۲۱ نومرولی صراط مستقیمده کی محمد مأمون افندیکن مقاله عربیه سی ده بونی تأیید ایدیور .

اوت ، حقیقت بو مرکزده در . بوکا سبب اولانده یینه بزز . چونکه بز اوقوجه سوریه قطع سنه آتش عصیان بردن بره پارلادقدن صکره یکر می ، اوتوز طاہور عسکرله کیدر و موقتاً او آتشی اطفادن صکره بونی بیوک بر موفقیقت عد ایدرک تکرار دوتر کلیرز . اورالرده منتظم مکتبلر کشاد و مقتدر خطیب و واعظلر ارسال ایدوب اونلرک قبلرینی تسخیر ایدرک بردها عصیان ایتیه جک بر صورتده ربط ایتکی دوشونمورز ، یا خود دوشونمورزده یایمورز .

حالبوکه آوروپالیر تکمیل سوریه یی ضبط ایتشار ، بیوک شهرلردن باشلایوب اوفق کویلره وار نیجه قدر مکتبلر ، خسته خانلر ، مطبعه لر تأسیس ایتشار . فرانسلرک ، آلمانلرک ، انگلیزلرک ، ایتالیانلرک جسیم ، جسیم مؤسسه لری وار ، حتی اک غریبی شوراسیدر که روسیه حکومتی ده کندی مملکتده کی کویلرک پک چوغنده مکتب اولمادیغی حالده بزم جبل لبنانده کی بعض کویلرده مکتبلر کشاد ایتدیرمش . بو دولترک بونجه فداکارلرندن مقصدلری ندر ؟ مقصدلرینک

ایدیلورسده بزه لازم اولان کویلی در، بزکویلی به زراعتك قولایلقارنی اوکره تمه یوب قصبه لی به اوکره تیرایسه ک او وقت نه آکلارز ونه استفاده ایدهرز؟ زراعت چالیشان، مملکت دهها زیاده ثروت استحصال ایدن کویلیلر مزره یوقسه کویلرده رشیده مکتبلری می آچه جغز؟

دارالمعلمین ابتدائیه لرده زراعت غایت سهیل و عملی و تجربه لی بر صورتده تدریس ایدلمه لی، فضله ولزوم سنز نظریاتدن صرف نظر ایدلمه لی، مستقل و مهم بر درس صره سنه قونما، درس ساعتاری تربیداولنمه لی در. فرانسه ده عسکرلره مخصوص، اردو تدریساتنه مخصوص غایت مفید عملی و تجربه لی ارفاق زراعت رساله لری یامشله. بونلر و آمریقا ده بوشکلده ترتیب ایدیلن زراعت کتابلری اساس اتخاذا ایدیلهرک دارالمعلمین ابتدائیه لریمز ایچون اساسی بر زراعت پروگرامی چیزمه لی در. پروگرام چیزمک، کتاب یامتی، معلم تعیین ایتک هیچ بروقت کافی دکلدن. آلات وادوات لازم. مکتبک بر سودخانه سی اولمالی، بوراده سودجیلده مخصوص هر درلو آلات جدیده موجود بولنمه لی، طلبه آلتک استعمالی بیلدیکی کبی محل فروختنی و فیائتی ده بیلمه لی در.

دارالمعلمینلرده اک مکمل فلمنک پینرلرندن، غریبار پینرندن، قامه پینرندن قاشقوال پینرینه قدر هر جنس پینر یایلمی. زراعتك و صنایع زراعیه نك هر قسمنه دائر تطبیقی معلومات ویرلمه لی، نمونه تارلارنده زراعت و بوجکچیلک مکتبنده معین ساعتلرده طلبه بی اشغال ایلمه لی در. اوفاق مودلاری هر کون اللرنده، مکتبلرنده بولنان آلات وادوات زراعیه بی نمونه تارلارنده، چفتلرکنلرنده، اداره ایتکه سوق ایلمله لی در. دارالمعلمین ابتدائیه زراعت درسلرنده قوتلی بر پروگرام تطبیق ایدیلمک لازم کلیر. زراعت عمومیه به، زراعت ماکنه لرینه، صنایع زراعیه به، اقتصاد زراعی به، انشاآت زراعیه به، باغچیلغه، آغاچچیلغه، حیوان یتشدیرمکه دائر آیری، عملی و تطبیقی «قور» دینلن درسار تأسیس و تشکیل اولنمه لی در. اوج سنه لک بر تحصیلده بونلرک فائده لی بر صورتده تدریس ایدیلمه سی غایت قولایدر و تجربه ایدلمشدن.

بوراده بر اعتراض وارد اولور: زراعت معلملری بولونه مزر. بو اعتراض هیچ بروقت طوغری اوله ماز؛ زراعت عملیات مکتبلرندن مأذون ایسته دیکمز قدر معلم بوله بیلیرز. اولماسه بیله آلان علوم طبیعیه وزراعت اوقوتقمده اولان معلملری تعطیل اناسنده ایکی اوج آی بر مرکز طوپلایه رق عملی زراعت درسلری حقه ده معلومات ویریر و تجربه لری یاپه بیلیرز. ایسترسه بونکچون دارالمعلمینلرده بر سنه لک زراعت شعبه سی ده آچه بیایرز.

دارالمعلمینلردن نشأت ایدوب کویله داغیلان خواجه لر طلبه لری مکمل زراعت آدمی اوله رق یتشدیره جکلری کبی، کویک اسکی چفتجیلرینه نصیحتلر، قونفرانسله، مصاحبه لر ویره جکلر و برایکی آلتک تجربه سنی یاهرق، و آلتک قولای و اوجوز و ویره سی به آلتق اصولارنی کویستره رک آز زمان طرفنده اصول جدید زراعتك تعممه خدمت ایده جکلر در.

شوالده یک نظرده آکلاشیه حق که برکوی خواجه سی زراعت

بزم، هر زک اغزنندن دوشمه یه برسوز وار: بومملکت زراعت مملکتی در. اوت بومملکت زراعت مملکتی در. استقبالی ده انجاق زراعتله قائمدر. بوحالده آتیزک، ثروت منبعمک اساسی بررککنی تشکیل ایدن هیچ بر وقت اغزنندن دوشمه یان زراعتله اساسی، جدی بر صورتده اهمیت ویرملی یز.

زراعتدن استفاده ایتک و ثروت ملیمزی تربید ایلمک ایچون اصول زراعتك دیکشمه سی، یکیلهمسی اقتضا ایدیور. حکومت جدیده واقعا چالیشور، هر طرفه زراعت مأمورلری، معلملری کونده ریور. خاقی اصول جدیدیه تشویق ایچون یک بیوک فداکارلارده بوانیور. فقط بولنیورده ینه اساسی و متین بر صورتده موفقیت استحصال ایده میور.

هر ایشه باشلارکن کوکنندن، اساسندن باشلامه لی در. یازه جنم شیلره زراعت مأمورلرینک، معلملرینک لزومی اولمیدیغی ادعا ایتک ایتدیکم ظن ایدلمه سین. بومملکتده زراعتك ترقیدنه جدی خدمت ایتک ایستیورایسه ک ایشه ابتدائی و کوی مکتبلرندن باشلامه لی یز. کویک یکی یتشه جک انسانی یکی اصول زراعتك فائده سنی تقدیر ایدهرک، وواقف اوله رق ایشه باشلارسه، زراعت فن معلملری، مأمورلری ده معاونت ایدر ایشه، ایشه اووقت زراعت ایچون جدی چالیشلمش دیمکدر. بناء علیه اساس کوی معارفی در. کویلرده اصول جدید زراعتی تقدیر ایده جک دماغلر یتشدیرمز ایسه ک سهیلرمز، پاره لرمز هپ بوشه کیدر.

کویلره بویله زراعتله واقف معلملری یتشدیرمک ایچون بر قایقه لازم. بوقایقه، دارالمعلمینلرده، ایلریده دهها توسع ایده جکنه، شمعی بردارالمعلمینک چیقاردیغی اوتوز طلبه به بدل، یوز اوتوز طلبه به، معلمه شهادتنامه ویره جکنه هیچ شبهه مزاولیان دارالمعلمینلرده واسع مقیاسده زراعت درسی تحصیل ایدلمه سی انجاق ایستدیکمز، امل ایدندیکمز ترقی بی حصوله کتیره جکدر.

حال حاضرده دارالمعلمینلریمزده زراعت درسی اوقونمیور دیمک خطادر.

لکن مع التأسف اوقونان و آرز زمان تخصیص ایدیلن زراعت درسارندن ایش کوروله بیله جک، استقبالی زراعیمزی تأمین ایده بیله جک قدر استفاده بکنه نلمه سی ده امکان خارجنده در. دارالمعلمین ابتدائیلرده زراعت درسی کافه علوم طبیعیه دروسی ایله قاریشیق اوله رق انجق هفته ده اوج ساعت، صوک صنفده ایکی ساعت اوقونیور. بوحالده زراعتله نه قدر آز واهمیتسنز زمان دوشه جکی نظر دفته آلتسین!

زراعتی بوکون ای ترقیلره مظهر اولمش اولان فرانسه زراعتك واصوللرک اصلاحه کوی و ابتدائی مکتبلرندن باشلایه رق شمیدیکی موقمنه حیقایلمشدن. بوکون فرانسه ده مکاتب ابتدائیه ده زراعت باشلی باشنه مجبوری و مهم بر درسدر. بزم دکل مکاتب ابتدائیه مزده، دارالمعلمینمزده بیله اساسی بر درس دکلدن.

واقعا بوسنه دارالمعلمین رشیده لرده زراعت آیری ساعتلر تخصیص

معلمندان يك مهم و زیاده خدمت كوره بیه جکدر . حکومت نه قدر تخصیصات آله هر کویه برزراعت معلمی تعیین ایده من . حتی قضایه بیه ایده میور . قوجه برسنجاقده دوشونیلنه سون که برزراعت معلمی هانکی کویلی بی قاندرسین ، هانکی کویلیه خدمت ایتسین ، ایده بیلسین . شوقدر وار که دارالمعلمینلر زراعت درسی ایچون مهم بر تخصیصاته احتیاج کوستر . ظن ایدرم که سلطانیله ، لیسله بیکلر جه لیرالصرف ایدیلرکن مملکتک اساسندن اصلاحنه ، انقلابنه خدمت ایده جک اولان دارالمعلمینلر بو درس ایچون تخصیصات کافیه دریغ ایدیلر .

شمدی به قدر بر ما مورقاریقه سی اولمقدن باشقه برشی اولیان و تشبندن ، قدرت سعیدن محروم باشقه عضولر یتشدیر میان اصول تحصیلک مملکتده دها زیاده توسعنه خدمت ایده جک یرده کویلمزک فکرلرینی ، کورد-نکلیرینی تصحیح ایلسک ، بزه اتمک یدیرن ، قارغزی طویوران ، حکومته عسکرک ویر کونک اک بیوک قسمی اعطا ایدن کویلولره خدمت ایلسک ، اولری دوشونسلک هر خصوصده پک بیوک برایملک ایتمش اولورز .

زراعتده آرزمانده بی ترقیلره نائل اولان رومانی ، بلغاریا و سائر هپ معارفدن ، معارف ابتداییدن استفاده ایلمشدر . فنون زراعیه تطبیقاتنده ایچه موفق اولان فرانسزلر ، مکتبلری ، ابتداییلری ایچون زراعتی مجبوری قیلمشله و ابتداییلره مخصوص برچوق زراعت کتابلری وجوده کتیرمشلردر ؛ آمریقهاده زیارت ایلدیکم کوی مکتبلری همان برزراعت مکتبی حالنده در ؛ ادمان و تنفس زمانلری زراعت عملیاتلری ایله چکمکه و کویلیلره دنیانک اک حر و مقدس مسلکی زراعت اولدینی تقدیر ایتدیرلمکده در . بو کون بر آمریقالی چفتچی بتون موجودیتیه ادعا ایدر که زراعت اک حر و کبار بر صنعتدر .

بیوک فنی بر چفتجیمزک (والله بو مملکتده زراعت اولمازسه ترقی اولماز) دیدیکی کبی امل ایدندیکمز غایه به دوغری یورومک . واصل اوله بیلیمک ایچون دارالمعلمین ابتداییلرده ، کویلدده زراعت فوق العاده اهمیت ویرمه من لازمکدیکنی تکرار ایده رز .

شانلی اردومزه کلن نیجه عسکرلر ، کویلدندن ، مملکتلرندن امی کلدکلری حالده او قومش ، یازمش اوله رق عودت ایدیورلر ؛ کنسج ضابطلر مزک ، تشکره بورجلی اولدیغمز بوسعیلرینی بوتون موجودیتمز ایله تقدیر ایده رز .

اردومز بر مکتب عرفاندر . بزده اردوده عسکرلریمزه تعلیم عسکرلک ودلاورلک اوکرتدکن باشقه تربیه فکریه به ده خدمت ایدیورز .

فقط شمدی به قدر نظر دفته آله مامش ، اونوتلمش بر مسئله وار که حیات اجتماعی و اقتصادی من نقطه نظرندن غایت مهم : اردولرده زراعت تدریساتک تأسیسی . بوکون اوروپاده زراعتده نه قدر متری مملکت واریسه عسکرلرینه ، بالخاصه کویلی عسکرینه زراعت اوقوتیر . آنلری فنی مکمل بر چفتچی اولمق اوزره حاضرلار . اردولر زراعت درسلی تأسیس ایدن حکومتلر آرزمان ظرفنده ، زراعتده ضعف درجه ترقیلره مظهر اولدقلرینی کورمشلردر .

عسکرلره کیجه و مساعد زمانلرده زراعت درسلی ویریلر . عسکرلر دارالفنونلرده زراعت دأر ویریلن قونفرانسله کوتوریلور . قشلهلرده زراعت حقنده عملی و تجربی قونفرانسلر ویریلر . یالکز سوزله دکل قونفرانسچی یاننه برده بحث ایده جکی ماکنه بی آله رق اولیه قونفرانس ویرر . تطبیقاتی ، عملیاتی کوسترر . عسکرلر فی چفتکلره کوتوریلر . عسکرلر زراعت مکتبلرینی زیارت ایدرلر .

اوروپاده زراعت مکتبنده تحصیل ایتمش محترم بر ارقداشم بکا حکایه ایدردی : هر بازار ، هر تعطیل کونی مکتبمزه عسکرلر کلیردی . بز عسکرلری ، بوتون طلبه لر آیر ، مکتبمزک هر طرفی کزدیرر ، سوتخانه ده ، آخورلرده ، بوجکخانه ده ، حیوانات اهلیه کومسیرنده ، تارالارنده ، باغچهلرده زراعت ماکنه لری اوزرنده معلومات ویررک . اولر بزمه برابر عملیاته باشلارلر . چالیشیرلردی . عسکرلر ، دیه بیلیمکه عسکرلکده عملیات و آلات و ادوات جدید زراعیه به معلومات خصوصنده همان بزم قدر صاحب معلومات اولورلردی .

مملکتمزک هر طرفندن اردولره کلوب آرزمان ظرفنده او قومق یازمق اوکره نن ، خاقه ذکی و چالیشقان عسکرلریمز زراعت مکتبلرینه ، نمونه تارالرینه ، زراعت تدریس ایدیلن مکتبلریمزه کوندریلسه ، زراعت معلملریمز ، زراعت متخصصلریمز بیوک و موفقیتی چفتجیلر من قشلهلره دعوت اولنلررق - که هر عثمانلی بو وظیفه بی مع الممنونیه قبول ایدر - تطبیقی قونفرانسلر ، محبتلر تأسیس ایدلسه استحصال ثروت ایلممزه یکانه واسطه ، چاره اولان زراعتمز البت دها ایلری کیدر ، دها بیوک فیضلر کوستیرر ، البت کوینه عودت ایدن عسکر باباسنه یکی آلتک منفعتی آکلاتیر . هیچ اولمازسه یوزده او توزی قبول ایتدیرر .

مناسرت

ادهم نژاد

استانلرله بز آرام . . !

اسکدار طولشی عنوان قد مهرورینی
سنه لردن بری حفظ ایتمش اولان تنکنه لری
بیلیمه ین یوق کسیدر مملکت افرادندن
هپسی یاد ایتمه ده در . وصفی اجدادندن
کورونور تهلکه در هربری ، لکن اغرب
اسکله قیدینه باق جمله سی : بحری مرکب
قالاغتسز ، بویاسز ، منده ری یوق ؛ اوستی آچیق
چاتلامش تختهلری : یاغلی چامورله بولاشیق
منبع آب قضا را که هر لحظه دی
یانلرندن بوشانیر کیرلی صوشالاه کبی
یلکنی اسکی چوال ، بلکه قامیشدن دیرمکی
باغلی ایسقارموزی ایپاک ایله ، اکلی کوره کی
موزیانه دوشمه تخته سی واسع مسکن
کهنه آرموزلری برچوق حشراته مأمن